

Výsledky Floristického minikurzu konaného v roku 2016 v Bratislave

Results of the Floristic mini-course held in 2016 in the Bratislava city

PAVOL MEREĎA ml., VIERA FERÁKOVÁ, JANA MÁJEKOVÁ, MARICA ZALIBEROVÁ & IVA HODÁLOVÁ

Botanický ústav, Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava; pavol.mereda@savba.sk, viera.ferakova@savba.sk, jana.majekova@savba.sk, maria.zaliberova@savba.sk, iva.hodalova@savba.sk

Abstract: In 2016, a tradition of floristic courses called “Floristic mini-course” [Floristický minikurz] was established. The courses will be organised once a year by Slovak Botanical Society at the Slovak Academy of Sciences. Target group represents students, amateur and professional botanists. Duration of the course is 2 days and it is focused on identification of wild plants (native as well as non-native). The first event (conducted on 17th and 18th June 2016) was held in two municipal parts of Bratislava: Petržalka and Devín. In this contribution we summarize the results. Altogether 331 vascular plant taxa were recorded at 5 visited sites; 16 of them are listed threatened and 5 protected by law. The most interesting findings represent a neophyte *Amaranthus emarginatus* subsp. *pseudogracilis* and newly recognized xerothermophilous subspecies *Jacobaea vulgaris* subsp. *pannonica*.

Key words: Devínska Kobyla Hills, Pannonicum, Podunajská nížina Lowland, Slovakia, vascular plants.

Úvod

Od roku 2016 sa pod hlavičkou Slovenskej botanickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied (ďalej SBS) organizuje raz ročne dvojdnové podujatie s názvom „Floristický minikurz“, ktoré je zamerané na určovanie domácich divo rastúcich rastlín priamo v teréne. Idea organizovania tohto podujatia sa zrodila u Ivy Hodálovej dňa 11. 12. 2015 cestou v aute na diaľnici z Prahy do Bratislavy počas diskusie s Pavlom Meredom ml. pri plánovaní floristicko-určovacích činností v nasledujúcej sezóne na Slovensku. Úspešný Floristický kurz SBS a Českej botanickej spoločnosti (ČBS) v Ružomberku 2015 bol za nami, cesta diaľnicou bola dlhá a na rok 2016 sa na Slovensku nečrtala žiadna podobná akcia...

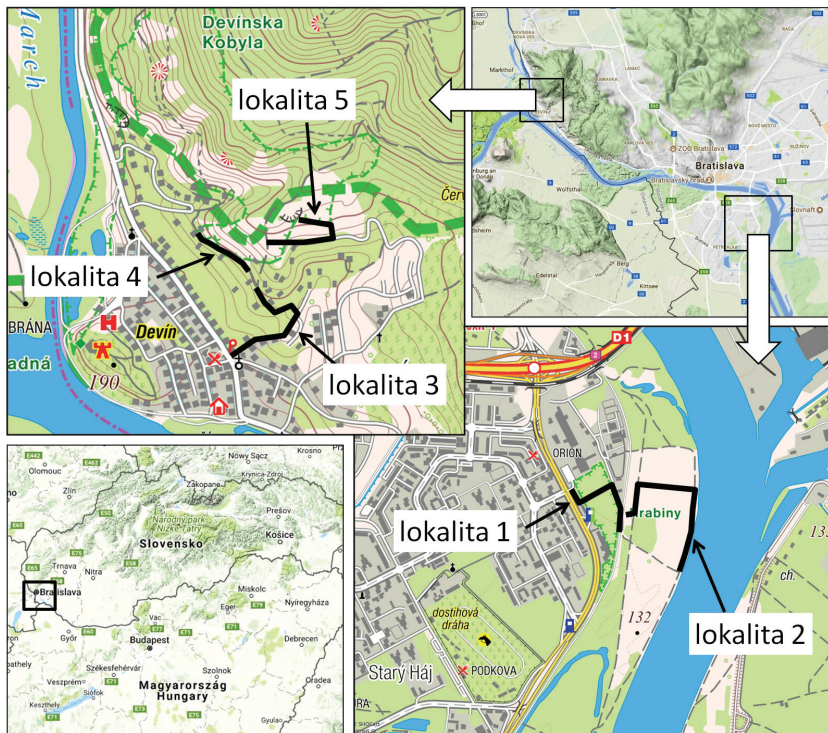
Determinačno-floristických akcií býva na Slovensku viacero. Od roku 1991 sa každé tri roky organizujú spoločné Floristické kurzy SBS a ČBS (cf. Valachovič 2016). Od jesene 2000 sa počas jarých a jesenných mesiacov konajú tzv. „Sobotňajšie botanické exkurzie“, spočiatku s dodatkom „do okolia Bratislavy“, neskôr sa toto vymedzenie rozšírilo aj na iné územia Slovenska,

výnimočne aj Českej republiky a Rakúska (kronika o počiatkoch podujatia je v archíve P. Mered'u ml.). Od marca 2015 sa na Botanickom ústave CBRB SAV v Bratislave organizuje v spolupráci so SBS raz do mesiaca „Floristická poradňa“ (pozri www.sbs.sav.sk/advisory.html). Okrem týchto akcií pripravuje SBS každoročne viacero ďalších terénnych (spravidla) jednodňových exkurzií, zameraných na poznávanie rastlínstva floristicky zaujímavého územia (prehľad za posledné roky pozri na www.sbs.sav.sk/seminars.html). Napriek tomu, že spoločným menovateľom všetkých uvedených podujatí je poznávanie lokálnej flóry, na Slovensku mimo Floristických kurzov SBS a ČBS doposiaľ chýbal formát určený pre malý počet účastníkov, na ktorom by pri terénnom určovaní menšiu úlohu zohrávala prejdená trasa (či cestovanie k botanicky zaujímavému územiu) a hlbšou formou by prebiehal výklad zameraný na určovanie jednotlivých druhov rastlín.

Z uvedených dôvodov sa začali raz ročne konať terénne exkurzie s názvom „Floristický minikurz“, pri ktorých sa hlavný dôraz kladie na spoznávanie rastlínstva na krátkych (ca do 3 km dlhých) trasách. Podujatie prebieha formou dvoch celodenných exkurzií a je určené pre začínajúcich a mierne pokročilých záujemcov o poznávanie rastlínstva (žiakov, študentov, amatérskych i profesionálnych botanikov). Naším zámerom je organizovať minikurz v každom roku, v ktorom sa na Slovensku nekonajú Floristické kurzy SBS a ČBS. Prvé dva ročníky minikurzu sa uskutočnili v okolí Bratislavy a jeho organizátormi boli Iva Hodálová, Jana Májeková, Pavol Mered'a ml. a Marica Zaliberová. Do budúca však nie je vylúčené organizovať ho aj v iných regiónoch Slovenska.

Hmatateľným výsledkom Floristického minikurzu je zoznam druhov (taxónov) zaznamenaných na navštívených trasách, ktorý je distribuovaný účastníkom podujatia. Tento môže byť okrem vzdelávania účastníkov cenný aj pre samotné poznanie rastlínstva daného územia. Aby k výsledkom mala prístup aj širšia botanická verejnosť, rozhodli sme sa ich zverejňovať na stránkach Bulletinu.

V predkladanom príspevku uvádzame súpis rastlín zaznamenaných počas prvého ročníka Floristického minikurzu, ktorý sa uskutočnil v dňoch 17. a 18. júna 2016 a jeho trasy viedli do bratislavských mestských častí Petržalka a Devín. Okrem piatich vedúcich (autorov príspevku) sa na podujatí zúčastnilo ďalších 21 záujemcov (ich mená a fotografie z podujatia sú na stránke www.sbs.sav.sk/seminars.html#2016).

Obr. 1. Navštívené lokality počas Floristického minikurzu v roku 2016. (Mapový podklad: <https://mapy.hiking.sk>.)

Fig. 1. Localities visited during the Floristic mini-course in 2016. (Map background: <https://mapy.hiking.sk>.)

Metodika

Súpis cievnatých rastlín vznikol na nasledovných 5 trasách/lokalitách (obr. 1). Fytogeografické členenie pri lokalitách je uvedené v zmysle Futáka (1980), čísla kvadrantov stredoeurópskej mapovacej siete sú podľa práce Jasičová & Zahradníková (1976). Za dátumom nálezu sú uvedené mená vedúcich.

(1) Podunajská nížina, Bratislava-Petržalka, popri ceste od parkoviska pri Ekonomickej univerzite po koniec Chráneného areálu Hrabiny, 137 m n. m., 7868d, 17. 6. 2016, I. Hodálová, J. Májeková, P. Mered'a ml., M. Zaliberová.

(2) Podunajská nížina, Bratislava-Petržalka, nelesné biotopy medzi Prírodnou rezerváciou Starý háj a CHA Sovi les, vrátane štrkových náplavov Dunaja, ca 133 m n. m., 7868d, 17. 6. 2016, I. Hodálová, J. Májeková, P. Mered'a ml., M. Zaliberová.

(3) Devínska Kobyla, Bratislava-Devín, popri ceste od kostola k lokalite Merice (Štitová ulica a dolná časť Spätnej cesty), 156 – 205 m n. m., 7867b, 18. 6. 2016, V. Feráková, I. Hodálová, J. Májeková, P. Mered'a ml., M. Zaliberová.

(4) Devínska Kobyla, Bratislava-Devín, xerothermné biotopy popri Spätnej ceste pri lokalite Merice, 210 – 220 m n. m., 7867b, 18. 6. 2016, V. Feráková, I. Hodálová, J. Májeková, P. Mered'a ml., M. Zaliberová.

(5) Devínska Kobyla, Bratislava-Devín, 0,5 až 0,7 km SSV od kostola, opustené sady a vinohrady, 250 – 260 m n. m., 7868d, 18. 6. 2016, V. Feráková, I. Hodálová, J. Májeková, P. Mered'a ml., M. Zaliberová.

Ak nie je uvedené inak, je nomenklatúra taxónov upravená podľa práce Marhold et al. (2007). Pri všetkých taxónoch (vrátane taxonomicky komplikovanejších) ide o určenia v úzkom zmysle (s. str.), nie do agregátov. Za názvom taxónu je v zátvorke uvedená kategorizácia vzácnosti a ohrozenosti podľa autorov Eliáš et al. (2015); symbolom „§“ je vyznačená zákonná ochrana taxónu podľa Vyhlášky č. 158/2014; za dvojbodkou nasleduje číslo lokality, na ktorej bol taxón nájdený. Zaznamenávali sa len divo rastúce, resp. splanené exempláre. Vybrané taxóny boli determinované na druhovú, resp. poddruhovú úroveň pri opakovaných návštevách lokalít v priebehu rokov 2016 a 2017. Herbárové doklady, až na uvedené výnimky, zbierané neboli. Tučným písmom sú vyznačené zaujímavejšie nálezy pre dané územie.

Výsledky a diskusia

Na piatich sledovaných stanovištiach sme zaznamenali 331 taxónov cievnatých rastlín, z ktorých je 16 ohrozených (*Adonis vernalis*, *Centaureum erythraea* cf. subsp. *erythraea*, *Erysimum diffusum*, *Linum hirsutum* subsp. *hirsutum*, *Muscari neglectum*, *Papaver maculosum* subsp. *austromoravicum*, *Petrorhagia saxifraga*, *Prunus fruticosa*, *Pseudolysimachion maritimum*, *Rhamnus saxatilis* subsp. *saxatilis*, *Rumex stenophyllus*, *Scabiosa triandra*, *Scorzonera austriaca* subsp. *austriaca*, *S. hispanica* subsp. *hispanica*, *Stipa pulcherrima*, *Thalictrum lucidum*) a 5 zákonom chránených (*Adonis vernalis*, *Linum hirsutum* subsp. *hirsutum*, *Muscari neglectum*, *Rhamnus saxatilis* subsp. *saxatilis*, *Stipa pulcherrima*).

Zoznam taxónov:

Acer campestre: 1, 3; *A. negundo*: 1; *A. platanoides*: 1; *A. pseudoplatanus*: 1,3; *Achillea millefolium* agg.: 1, 2; *A. pannonica*: 4; *Acinos arvensis* subsp. *arvensis*: 4; *Adonis vernalis* (NT, §): 4; *Aegopodium podagraria*: 1, 3; *Aesculus hippocastanum*: 1, 3; *Agrimonia eupatoria*: 5; *Agrostis gigantea* subsp. *gigantea*: 2; *Ailanthus altissima*: 1, 2; *Alliaria petiolata*: 1, 2, 3; *Allium oleraceum*: 3; *A. scorodoprasum*: 1, 2, 3; *A. ursinum* subsp. *ucrainicum*: 1; *A. vineale*: 3; *Amaranthus* sp.: 3; *A. emarginatus* subsp. *pseudogracilis* (Thell.) Hügin (pozri komentár nižšie); 2; *Ambrosia artemisiifolia*: 2; *Anchusa officinalis*: 1, 2; *Anthericum ramosum*: 4; *Anthriscus cerefolium* subsp. *trichosperma*: 3; *A. sylvestris*: 3; *Anthyllis vulneraria*: 5; *Apera spica-venti*: 2; *Arabis turrita*: 3; *A. hirsuta*: 5; *Arctium lappa*: 1, 2; *Arenaria serpyllifolia*: 2, 4; *Arrhenatherum elatius* subsp. *elatius*: 1, 2, 4, 5; *Artemisia absinthium*: 1; *A. campestris*: 4; *A. vulgaris*: 1, 2, 3; *Arum alpinum*:

1; *Asparagus officinalis*: 4, 5; *Asplenium ruta-muraria*: 3; *Aster novi-belgii* agg.: 1, 2; *Astragalus cicer*: 1, 2, 5; *A. onobrychis*: 4, 5; ***Atriplex oblongifolia* 4**; *A. patula*: 1.

Ballota nigra: 1, 3; *Berberis vulgaris*: 4; *Berteroa incana*: 5; *Bidens frondosa*: 2; *Brachypodium pinnatum*: 4; *Briza media* subsp. *media*: 5; *Bromus erectus* subsp. *erectus*: 4, 5; *B. hordeaceus* subsp. *hordeaceus*: 1; *B. inermis*: 1, 2, 4, 5; *B. sterilis*: 1, 3, 4; *B. tectorum*: 3; *Bupleurum falcatum*: 4, 5.

Calamagrostis epigejos: 1, 2; *Calystegia sepium* subsp. *sepium*: 2, 3; *Camelina microcarpa*: 4; *Campanula rapunculoides*: 3; *C. sibirica*: 5; *C. trachelium* subsp. *trachelium*: 1; *Capsella bursa-pastoris*: 2, 3; *Cardaria draba*: 5; *Carduus acanthoides*: 1; *C. crispus* subsp. *crispus*: 1; *Carex humilis*: 4; *Centaurea pannonica*: 5; *C. stoebe*: 2; *Centaureum erythraea* cf. subsp. *erythraea* (LC): 2; *Cerastium arvense*: 4; *C. holosteoides*: 2; *Chaerophyllum bulbosum* subsp. *bulbosum*: 1, 4; *Chamaecytisus austriacus*: 4, 5; *C. ratisbonensis*: 4; *Chelidonium majus*: 1, 3; *Chenopodium album*: 1, 2, 3; *C. ficifolium* subsp. *ficifolium*: 2; *C. hybridum*: 3; *C. polyspermum*: 2; *C. strictum*: 2, 3; *Chondrilla juncea*: 1; *Cichorium intybus*: 1, 2, 4; *Cirsium arvense*: 1, 2, 3, 5; *C. vulgare*: 5; *Clematis vitalba*: 1, 2, 3, 5; *Colymbada scabiosa*: 4, 5; *Convolvulus arvensis*: 1, 2, 3; *Conyza canadensis*: 2, 3; *Cornus mas*: 1; *Corylus avellana*: 1, 3; *Cotoneaster integerrimus*: 4; *Crataegus monogyna*: 4, 5; *Crepis biennis*: 1, 2, 3; *C. foetida* subsp. *rhoeadifolia*: 4; *C. setosa*: 4; *Cuscuta epithymum*: 4; *Cynodon dactylon*: 3.

Dactylis glomerata: 1, 2, 3, 4; *Daucus carota*: 2, 5; *Descurainia sophia*: 5; *Dianthus pottederae*: 4; *Dorycnium germanicum*: 4.

Echinochloa crus-galli: 1, 2; *Echium vulgare*: 1, 2; *Elytrigia intermedia*: 4, 5; *E. repens*: 1, 2, 4; *Epilobium ciliatum*: 2; *Equisetum arvense*: 2; *Erigeron annuus* (morfolotypy „*annuus*“ a „*septentrionalis*“): 1, 2, 3; *Erodium cicutarium*: 3; *Eryngium campestre*: 2, 4; *Erysimum diffusum* (LC): 4; *Euonymus europaeus*: 3; *Euphorbia cyparissias*: 2; *E. esula*: 2; *E. peplus*: 3.

Falcaria vulgaris: 2, 4, 5; *Festuca arundinacea*: 1; *F. valesiaca*: 4; *Fraxinus* sp.: 1; ***Fumaria vaillantii* 3**.

Galium aparine: 1, 3, 5; *G. glaucum*: 4; *G. mollugo* agg.: 2; *G. pycnotrichum*: 4; *G. verum*: 2, 4; *Geranium pusillum*: 1, 5; *G. pyrenaicum*: 4, 5; *G. robertianum*: 3; *G. sanguineum*: 4; *Geum urbanum*: 1; *Glechoma hederacea*: 1; ***Gleditsia triacanthos* 3**.

Hedera helix subsp. *helix*: 3; *Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*: 4; ***Helianthus annuus* 4**; ***Hemerocallis fulva* 4, 5**; *Heracleum sphondylium*: 1, 3; *Hieracium umbellatum*: 4; *Hordeum murinum* subsp. *murinum*: 1, 3; *Humulus lupulus*: 1, 2, 3, 4; *Hypericum perforatum* subsp. *perforatum*: 1, 4.

Impatiens parviflora: 1, 3; *Inula ensifolia*: 4, 5; *I. hirta*: 4; *I. salicina* subsp. *salicina*: 2.

***Jacobaea vulgaris* subsp. *pannonica* Hodálová et Mered'a (pozri komentár nižšie) 4**; *Juglans regia*: 3, 4.

Lactuca serriola: 2, 4; *Lamium maculatum*: 1, 3; *Lapsana communis*: 1; *Lathyrus latifolius*: 4, 5; *L. tuberosus*: 1, 2; *Leontodon hispidus* subsp. *hispidus*: 5; *Leucanthemum vulgare* subsp. *vulgare*: 5; *Ligustrum vulgare*: 3; *Linaria genistifolia*: 4; *L. vulgaris*: 1, 2; *Linum catharticum*: 4; *L. hirsutum* subsp. *hirsutum* (NT, §): 5; *L. tenuifolium*: 4, 5; *Lolium perenne*: 1, 2, 3, 4; *Lonicera xylostemum*: 1, 3; *Lotus corniculatus*: 2, 5; *Lycium barbarum*: 3; ***Lycopersicon esculentum* 2**; *Lycopus europaeus* subsp. *europaeus*: 2; *Lysimachia vulgaris*: 2; *Lythrum salicaria*: 2.

Mahonia aquifolium* 4**; *Malva sylvestris*: 1, 3; *Medicago falcata*: 2, 4; *M. lupulina*: 1, 2, 3, 4, 5; *M. minima*: 2; *M. sativa*: 1, 2; *M. ×varia*: 2; *Melampyrum arvense*: 4, 5; *Melica transsylvanica* subsp. *transsylvanica*: 4; *M. uniflora*: 3; *Melilotus albus*: 2; *M. officinalis*: 4; ***Melissa officinalis:

3; *Mentha longifolia*: 2; *Microrrhinum minus* subsp. *minus*: 2; *Muscari neglectum* (DD, §): 3; *M. comosum*: 2, 3; *Myosoton aquaticum*: 2.

Odontites vulgaris: 2; *Oenothera biennis*: 2; *Onobrychis viciifolia*: 4; *Ononis spinosa*: 4, 5; *Onopordum acanthium*: 5; *Origanum vulgare*: 4, 5; *Orobancha* sp.: 5; *Oxalis corniculata*: 3, 4.

Papaver maculosum subsp. *austromoravicum* (NT): 3; *P. rhoeas*: 2, 3, 4, 5; *Parietaria officinalis*: 1, 3; *Parthenocissus inserta*: 4; *Pastinaca sativa*: 1, 2; *Persicaria lapathifolia* subsp. *lapathifolia*: 2; *Petrorhagia prolifera*: 2; *P. saxifraga* (LC): 2, 4; *Peucedanum cervaria*: 4; *P. oreoselinum*: 4; *Phalaris arundinacea*: 1, 2; *Phleum phleoides*: 4; *Phragmites australis* subsp. *australis*: 2; *Pilosella bauhini*: 4; *Pimpinella saxifraga*: 4; *Plantago lanceolata*: 1, 2, 3, 5; *P. major*: 1, 2, 3; *P. media*: 3, 4, 5; *Poa annua*: 1, 2, 3; *P. bulbosa*: 4; *P. compressa*: 2; *P. nemoralis*: 3; *P. pratensis*: 1, 2; *P. trivialis*: 2; *Polygonatum latifolium*: 2; *P. odoratum*: 4; *Polygonum aviculare*: 1, 2, 3; *Populus alba*: 1, 2; *P. nigra*: 1, 2; *P. ×canescens*: 1, 2; *Portulaca oleracea*: 1; *Potentilla arenaria*: 4; *P. argentea*: 1; *P. recta* subsp. *recta*: 4; *Prunus* sp.: 3; *P. mahaleb*: 4; ***P. fruticosa* (NT): 4**; *P. spinosa*: 4; *Pseudohysimachion maritimum* (NT): 2; *P. spicatum*: 4.

Quercus robur: 1.

Ranunculus polyanthemus: 2, 5; *Reseda lutea*: 1, 3, 4; *Rhamnus catharticus*: 4; *R. saxatilis* subsp. *saxatilis* (EN, §): 4; *Robinia pseudoacacia*: 1, 3; *Roegneria canina*: 1; *Rorippa austriaca*: 2; *R. palustris*: 2; *R. sylvestris*: 1, 2; *Rosa spinosissima*: 4; *Rubus caesius* agg.: 2; *Rumex conglomeratus*: 2; *R. crispus*: 2; *R. maritimus*: 2; *R. obtusifolius*: 3; *R. palustris*: 2; *R. sanguineus*: 5; ***R. stenophyllus* (NT): 2**; *R. thyrsiflorus*: 2.

Salix alba: 2; *S. cinerea*: 2; *S. fragilis*: 2; *S. purpurea*: 2; ***S. triandra*: 2**; *Salvia glutinosa*: 3; *S. pratensis*: 4, 5; *Sambucus ebulus*: 5; *S. nigra*: 1, 3; *Sanguisorba minor*: 4; *Saponaria officinalis*: 2; *Scabiosa ochroleuca*: 4, 5; ***S. triandra* (NT): 3**; *Scorzonera austriaca* subsp. *austriaca* (NT): 4; *S. hispanica* subsp. *hispanica* (NT): 4; *Scrophularia nodosa*: 2; *Securigera varia*: 1, 2, 4; ***Sedum hybridum*: 3**; ***S. rupestre* subsp. *erectum*: 4**; *Setaria verticillata*: 3; *Silene latifolia*: 1, 2, 3, 4; *S. vulgaris* subsp. *antelopum*: 1; *S. vulgaris* subsp. *vulgaris*: 1, 2, 4; *Solanum nigrum*: 2; *Solidago canadensis*: 1, 2; *S. gigantea*: 2; *Sonchus oleraceus*: 1, 3; *Stachys recta* subsp. *recta*: 4; ***Staphylea pinnata*: 1**; *Stellaria graminea*: 2; *S. media*: 3; *Stipa pulcherrima* (NT, §): 4; *Swida sanguinea*: 1, 2, 3, 5; *Symphytum officinale*: 2; *Syringa vulgaris*: 4.

Tanacetum corymbosum: 4; *T. vulgare*: 2, 3; *Taraxacum* sect. *Erythrosperma*: 4; *T.* sect. *Ruderalia*: 1, 3; *Teucrium chamaedrys*: 4; *T. montanum*: 4; ***Thalictrum lucidum* (LC): 2**; *Thesium linophyllum*: 4; *Thymus glabrescens* subsp. *glabrescens*: 4; *Tilia cordata*: 1; ***Torilis arvensis* subsp. *arvensis*: 5**; *Tragopogon dubius*: 2; *T. orientalis*: 2, 3; *Trifolium alpestre*: 1; *T. campestre*: 2, 4, 5; *T. dubium*: 2; *T. montanum*: 4; *T. pratense*: 2, 5; *T. repens*: 1, 2, 3, 5; *Tripleurospermum inodorum*: 2.

Ulmus glabra subsp. *glabra*: 1; *U. laevis*: 1; *U. minor*: 3; *Urtica dioica*: 1, 2, 3.

Verbascum lychnitis subsp. *lychnitis*: 4; *V. phlomoides*: 1; *Verbena officinalis*: 2; *Veronica anagallis-aquatica*: 2; *V. arvensis*: 3, 5; *V. persica*: 2, 3; *Viburnum lantana*: 1, 3; *Vicia angustifolia*: 1, 2, 5; *V. cracca* agg. (incl. *V. tenuifolia*): 2; *V. sepium*: 2; *V. tetrasperma*: 2; *V. villosa*: 1, 2; *Vinca minor*: 4; *Viola arvensis*: 2, 3, 4; *V. odorata*: 1, 3; *V. tricolor*: 3.

Xanthium sp.: 2.

Komentár k vybraným nálezom:

Amaranthus emarginatus subsp. *pseudogracilis*. Neofyt z okruhu *A. blitum* [v rámci ktorého sa u nás vyskytuje *A. blitum* L. var. *blitum*, *A. emarginatus* Moq. ex Uline et W. L. Bray subsp. *emarginatus* a *A. emarginatus* subsp. *pseudogracilis*; v minulosti sa pestoval a splnieval aj štvrtý taxón z okruhu – *A. blitum* var. *oleraceus* (L.) Hook. f.], ktorý bol na našom území prvý raz nájdený v roku 1983 (cf. Letz 2016). Na Slovensku sa vyskytuje na mokradňových biotopoch od alúvia Moravy po rieku Ipel'. Na juhozápadnom Slovensku rastie najmä na brehoch Moravy a Dunaja (Dřevojan & Letz 2016). Naš nález je prvým údajom o výskyte tohto taxónu na brehoch Dunaja medzi Karlovou Vsou a Gabčíkovom. Láskevce vyštrbený dlhoklasý bol na lokalite nájdený (spoločne napr. s druhmi *Bidens frondosa* a *Lycopersicon esculentum*) na štrkovom náplave ca 0,6 km juhovýchodne od Ekonomickej univerzity. Položka k nálezu, zobraená pri opakovanej návšteve lokality dňa 12. 7. 2017, je uložená v herbári SAV.

Jacobaea vulgaris subsp. *pannonica*. Nájdené exempláre starčeka Jakubovho (syn. *Senecio jacobaea*) na lokalite č. 4 (vrátane priľahlých svahov Národnej prírodnej rezervácie Devínska Kobyla, časť Merice) patria výlučne k oktoploidnému cytotypu ($2n = 8x \sim 80$; Mered'a ml. ined.). Tento cytotyp bol najnovšie opísaný ako poddruh *Jacobaea vulgaris* subsp. *pannonica* a za jeho typovú lokalitu bol zvolený neďaleký Sandberg (Hodállová et al. 2015). Ide o pomerne vzácny teplomilný prvok vyskytujúci sa v Panónii a na švédskom ostrove Öland. Na rozdiel od tetraploidného ($2n = 4x = 40$) poddruhu *J. vulgaris* Gaertn. subsp. *vulgaris*, ktorý sa vyskytuje na xerothermných aj mezofilných stanovištiach od nížin po horský stupeň a má výrazne synantropnú tendenciu rozšírenia, oktoploidné jedince sú viazané výlučne na zachované xerothermné biotopy v nižších polohách, od nížin po pahorkatinový, ojedinele až podhorský stupeň (Mered'a et al. 2016a, b). Novo objavená lokalita starčeka Jakubovho panónskeho reprezentuje typický biotop poddruhu.

Pod'akovanie

Ďakujeme Helge Kothajovej (Správa CHKO Dunajské luhy, Bratislava) za cenné pripomienky k exkurzným trasám a za upozornenie na výskyt *Linum hirsutum* a Tatiane Mihálikovej (Botanický ústav CBRB SAV, Bratislava) za pomoc pri určovaní zástupcov rodu *Rumex*. Práca bola podporená projektmi VEGA 2/0131/16 a VEGA 2/0154/17.

Literatúra

- Dřevojan, P. & Letz, D. R. 2016. Láskevce vykrojený (*Amaranthus emarginatus*) – nový druh květeny České republiky a poznámky k jeho výskytu na Slovensku, v Maďarsku a Rakousku. Zprávy Čes. Bot. Společn. 51: 189–209.
- Eliáš, P. jun., Ditě, D., Kliment, J., Hrivnák, R. & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). Biologia (Bratislava) 70: 218–228.
- Futák, J. 1980. Fytogeografické členenie. In Mazúr, E. (ed.), Atlas Slovenskej socialistickej republiky. Slovenská akadémia vied, Slovenský úrad geodézie a kartografie, Bratislava. p. 88.
- Hodálová, I., Mered'a, P. jun., Kučera, J., Marhold, K., Kempa, M., Olšavská, K. & Slovák, M. 2015. Origin and systematic position of *Jacobaea vulgaris* (Asteraceae) octoploids: genetic and morphological evidence. Pl. Syst. Evol. 301: 1517–1541.
- Jasičová, M. & Zahradníková, K. 1976. Organizácia a metodika mapovania rozšírenia rastlinných druhov v západnej tretine Slovenska. Biológia (Bratislava) 31: 74–80.
- Letz, D. R. 2016. *Amaranthus* L. Láskevce. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska. VI/4. Veda, Bratislava. p. 42–130.
- Mered'a, P. jun., Kučera, J., Marhold, K., Senko, D., Slovák, M., Svitok, M., Šingliarová, B. & Hodálová, I. 2016a. Ecological niche differentiation between tetra- and octoploids of *Jacobaea vulgaris*. Preslia 88: 113–136.
- Mered'a, P. jun., Kučera, J., Marhold, K., Senko, D., Slovák, M., Svitok, M. & Hodálová, I. 2016b. Aktuálne poznatky o karyologickej, genetickej, morfolologickej a ekologickej variabilite starčeká Jakubovho (*Jacobaea vulgaris*, Asteraceae): nový poddruh rozlíšený vo flóre Slovenska. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 38, Suppl. 1: 89–113.
- Marhold, K., Mártonfi, P., Mered'a, P. jun., Mráz, P., Hodálová, I., Kolník, M., Kučera, J., Lihová, J., Mrázová, V., Perný, M. & Valko, I. 2007. Karyological database of the ferns and flowering plants of Slovakia/Karyologická databáza papraďorastov a semenných rastlín Slovenska. Version 1.0. <http://www.chromosomes.sav.sk>, cit. 7. 7. 2017.
- Valachovič, M. 2016. Príhovor predsedu SBS na 10. zjazde. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 38, Suppl. 1: 5–8.
- Vyhláška č. 158/2014 Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Došlo 21. 7. 2017

Prijaté 17. 8. 2017